

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
פרשת כי תבוא תשפ"א

ילד עם תסמינים אם לשלוח את אחיותיו לביה"ס

שאלה:

בכיתות ביננו התגלו מס' תלמידים חיוביים.

אנו לא עשינו לו בדיקה אך הוא היה מעט עייף מהרגיל, כאבי ראש ורגליים לאחר 4/5 ימים ירד לו חוש הריח.

לשאר המשפחה אין שום תסמינים.

האם עלינו לחשוש כלפי האחרים ולהשאיר את כולם בבית עוד מס' ימים או לשלוח אותם למוסדות שמתחילים בעז"ה ביום ד'.

תודה.

תשובה:

להשאיר בבית!

נסיעה לאומן ולימוד הוראה במכון אחיה

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א השם ישמרהו ויחייהו

הרב רציתי לדעת

א. האם כדאי לנסוע השנה לאומן?

ב. האם אפשר ללמוד במכון אחיה לימודי הוראה?

תשובה:

א. לכל אדם שיש רב עליו לשמוע לרבו. באופן כללי על כל אדם להתפלל במקום שבו הוא יכול לשוח עמו ית"ש באופן של קרבה יתירה.

ב. לפני עשור בקשו ממני למסור שם סדרת שיעורים, ולאחר שיעור אחד שנודע לי שהכל בחסות השלטונות, פרשתי לאלתר.

שיטות לזיכרון

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א.

יש היום כל מיני שיטות לזיכרון באופן כללי ולגמרא והלכה בעיון בפרט, שמבוססים על שימוש בדמיון, שדבר אחד מזכיר סיפור דמיוני שמזכיר את הדבר שרוצים לזכור

האם מותר להשתמש בכח הדמיון לצורך כזה? והאם זה דבר טוב לעשות?
החשש שלי שלכאורה יש לשמור על המחשבה גם מצד מחשבות של דברים לא מציאותיים או שליליים ובשיטה הזו, ככל שהסיפור יותר משונה כך יהיה יותר קל לזכור אותו, ועוד שהרי אין קשר מהותי כמו משל ונמשל אלא רק קשר חלש שדבר מזכיר דבר אחר באופן מקרי ואם כן מדוע למלא את הראש בציורים דמיוניים
והאם בכלל נשמר בזה הסגולה של התורה בתוך מעי אם הזיכרון הוא לא ישיר אלא עקיף דרך ציור דמיוני.

ועוד רציתי לשאול אילו שיטות מעשיות הרב כן ממליץ להשתמש לצורך זיכרון, ומה הדרך הנכונה לגשת לנושא הזה?

תודה רבה!!!

תשובה:

דבריו דברי טעם. זכרון באופן זה מעורר את כח הדמיון לרוב, ומכניס לנפש דברים חיצוניים ומעורבבים עם דברי תורה.

עיקר צורת הזכרון שמצינו בש"ס, "הציבי לך ציונים", הוא ע"י אותיות שמצויים לרוב כסימנים בש"ס, ואזי הזכירה בקדושה, באותיות של מעין כלל הענין. וזהו "סימן", אולם לא חיצוני, אלא פנימי מתוך הענין.

וכן חיבור פנימי נפשי לענין, הן מתוך חיבור תשוקת הלב, והן מתוך חיבור עצמי למהות ההשכלה שבדבר, מקשרת את האדם לענין ולא במהרה משתכח.

כל זאת כמובן בצירוף לכל ימיו בעמוד והחזר קאי.

התקשרות לצדיקים

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א

א. אם מדין ובו תדבק שדרשו חז"ל על התקשרות לת"ח וצדיקים האם יש צורך לחפש צדיקים נסתרים?

ב. מה הוא השיעור אחת לכמה זמן?

ג. האם עיקר הענין לשמוע דברי תורה ממנו או גם סתם לראותו?

ד. שמעתי בשם איזה רב שהצדיקים תלמידי הבעש"ט בדורות קודמים היו יותר גדולים מגדולי התורה שבאותו זמן מה דעת הרב בזה?

תשובה:

- א. אין חובה בכך.
- ב. לדבוק בדרכיו ואינו תלוי בזמן, וכן לעסוק בכל שבוע בתורתו.
- ג. גם לראותו. וזה קבלת רבו ברגל, או אף בר"ח ושבת.
- ד. צורת המבט אינה להתבונן מי יותר גדול, אלא לברר מה חלקו של כל צדיק, ומהו חלקי, ולפ"ז מה הנני נצרך, ואיזה צדיק ראוי שישלים חלקי.

שעטנז

שאלה:

שלום כבוד הרב,

- א- מה הפשט במה שכתוב שמי שלובש שעטנז 40 יום אין תפילתו מתקבלת ? זה כפשוטו? אז מה אותו אדם יעשה עכשיו? הוא ממש מנותק מהקב"ה אין עניין שיתפלל כי ממילא לא תתקבל? כ"ש אם זה קרה בימים נוראים הוא ממש אבוד?!
- ב- האם מדובר דווקא על מזיד או גם על שוגג?
- ומה לגבי מדידת חליפה בחנות? גם על זה נאמר את ה40 יום?
- תודה רבה מאוד לרב על על הזכות לשאול שאלות ולקבל תשובות בהירות.

תשובה:

עיין ציוני (קדושים), השובש שעטנז בתפלתו, סנדלפו"ן המלאך הקושר כתרים לקונו אינו מקבל תפלתו עם שאר תפילות, שנראה לו כעובד ע"ז שנותן כח לרוח טומאה, והיא נקראת שעטנז בת חמור, ואביה צמר ופשתים יחדיו. וכן הוא ברקאנטי (תצוה).

וכתב הצ"ח (דרוש ח' לשבת תשובה) וז"ל, "יום אחד" אם לבוש שעטנז אין תפלתו נשמעת ארבעים יום. ועיין קב הישר (פרק נו) וז"ל, ואפילו בשוגג אין תפלתו נשמעת ומקובלת אפילו אם הוא מתפלל בכוונה. ועיין פלא יועץ (ערך לבישה). אולם עיין מגן אברהם טריסק (כי תצא) וז"ל, השובש שעטנז בשעת "תפלתו", עכ"ל. דייקא בשעת תפלתו. ועיין חת"ס (או"ח, תשובה טז). וליקוטי הלכות (יו"ד, ציצית, ה"א. וכלאי בגדים, ה"א).

ולכך אם מדד חליפה אין לחוש. וק"ו אם עשה תשובה!

שנה טובה, ומתוקה!

פנימיות כנגד ההלכה וטבילה במקום סכנה

שאלה:

כבוד הרב לאי"ט,

א. כל ימי גדלתי בין חכמים שיש להם הערכה לענין הפנימיות, אבל ההלכה היתה נר לרגלם, ואם סותרים זו את זו (או שנראה כן לנו), בודאי הולכים עם השו"ע. בתקופה זו ראיתי כמה מן החכמים הפנימיים שהורו לעדתם לעשות ע"פ מה שנראה להם ע"פ הפנימיות (מסתמא כן כוונתם) אבל לכאורה שלא כהלכה, ולפעמים הכריחו הזמן שהמציאות היתה שלא כדבריהם וגרמו לכאורה אסונות ר"ל. דוקא דעת החכמים שפסקו ע"פ ההלכה נמצאו להיות צודקים. הומה לבי לדעת פשר הדבר, ומה עלינו לעשות. מתחילה חשבתי שזה תלוי בחסידים וליטאים, אבל לא כן כל הביאור.

ב. הרב שיחי' השיב לשואל "כבר אמרו על חכמינו ששברו הברד בימי החורף הקרים על מנת לטבול, וכן יש קבלה מהבעש"ט הק', שטבילה אחת אינה מזיקה לבריאות". האם כוונת הרב שזה נכון להלכה?

יש"כ!

תשובה:

א. כנודע שנחלקו בדבר חכמים האם כאשר יש מחלוקת בין השו"ע לחכמי הקבלה בכלל או לאריז"ל, האם הולכים אחרי מרן השו"ע או אחרי האריז"ל. וכבר נשתברו על כך קולמוסים רבים, עד דורנו האחרון שהרחיבו בכך הגר"ע יוסף, ובנו הגר"י. לעומת שיטת האור לציון.

אולם אנו קבלנו דעת הגר"א שלעולם אין מחלוקת בין הקבלה לפשט, אלא או שלא הובן הקבלה או שלא הובן הפשט. ולכך כל הוראה אינה סותרת לא את הקבלה ולא את הפשט. ואם אינו מובן ניתן לברר כל דבר היכן מקורו בהלכה או בקבלה, ומדוע אינו סותר את הקבלה או את ההלכה.

ב. קבלה זו מקובלת למעשה כבר שנים רבות מימי הבעש"ט, ונהגו כך רבים למעשה, ועל כגון דא כבר אמרו (יבמות, עב, ע"א) והאידנא דדשו בה רבים, שומר פתאים ה'. ובמקומות רבים העתיקו כן הפוסקים, כגון בית יוסף (יו"ד, רסד, ד). דרכי משה (או"ח, סימן ג, סק"ג). פר"ח (או"ח, תסח, סק"ח). ועיין תרומת הדשן (חלק א, סימן ריא).

וכבר דנו הראשונים והאחרונים מתי אומרים כן. ועיין אחיעזר (ח"א, סימן כג). והדברים רחבים, וכבר נתבאר בתשובה אחרת בענין זה מתי אומרים כן ומתי לאו.

מתי תסתיים מכת החושך של תקופתנו

שאלה:

א. אמרת שאנחנו באמצע מכת החושך.

כיצד נדע שהמגפה הסתיימה?

מה השלב הבא אחרי החשיכה? למה אנו יכולים לצפות?

ב. לגבי החיסון, אנשים רבים מתים מלקבל את החיסון, הממשלות דוחפות וכפותות עלינו, הן מסתירות את האמיתות והרפואות הפשוטות, העם היהודי התפצל בגלל הצ'אש השלום הזה! מה אנחנו יכולים לעשות?

תשובה:

א. אחכה לו בכל יום שיבוא! איננו יודעים כמה זמן חושך זה יקח, אולם יתגלה בו עומק הנו"ן שבנו"ן, ואם ח"ו לא יבוא משיח עתה, ח"ו וח"ו רוחנית יכולים ליפול רבים מאוד מאוד מאוד, ה"י, והיל"ת, אכ"ר. כי לולי רחמיו ית"ש, בחושך זה יכולים ליפול "רוב" שומרי תו"מ, השם ירחם ויציל שארית הפלטה עתה ברחמים.

[ב. הערת העורך - לגבי החיסון הרב ענה בתשובה אחרת "כל דבר שאין בו הלכה ברורה ויש פוסקים לכאן ולכאן, כל אדם שעשה מה שעשה מתוך כוונה לעשות רצון הבורא, אשריו, ואינו אחראי על התולדות, וה' עושה הטוב בעיניו. הכל מבולבל ונצרך לאחוז בפשיטות ובתמימות, ומאידך לעסוק בתוה"ק בעומק עצום כפי כוחו של כל יחיד מתוך חיבור עצמי פנימי ככל שניתן. וזהו חלקו של האדם, אחיזה בו ית"ש ובתורתו לנצח נצחים".]

שלא לשמה למעשה

שאלה:

במסילת ישרים פרק טז מבואר שאדם הלומד לשם להרויח כבוד זהו שלא לשמה הגמור ועליו נאמר נוח לו וכו', האמנם, ומה הדין למעשה?

תשובה:

עיין תוס' פסחים (נד, ע"א) ורש"י בברכות (יז, ע"א) ותוס' (שם), ונזיר (כג, ע"ב), ועוד, שס"ל שזהו דוקא בלומד על מנת לקנטר, אולם לשם כבוד שרי, וע"ז נאמר מתוך שלא לשמה בא לשמה. וכן נהגו להיתר כל הדורות.

אולם דעת הריטב"א ביומא (עב, ע"ב) כדברי המס"י. ועיין פנים יפות (שמות, כה, יב). גר"א (משלי, ג, טז). בית הלוי (שמות, יט, ה). רוח חיים (אבות, פ"ו, מ"א). ושערי תשובה (שער השלישי, אות קמז). ויסוד העבודה (ח"א, פ"ו).

הדרכה

שאלה:

כבוד הרב:

זכיתי לקרוא את הספר של הרב "בלבבי משכן אבנה" ולהיות עזרת השם אני מנסה לשלב כמה מרעיונותיו של הרב לחיי.

בהתחשב במצבי הנוכחי, זה מרגיש כמעט כמו קרב מפסיד לנסות למצוא את השקט שאני מחפש, כיוון שאני מרגיש שהזיווג שלי הוא לא משהו שרוצה או שמנסה לצמוח בשירות השם. אני לא בטוח כמה אני צריך להעביר בנוגע למצב שלי, אבל נראה לי שאני לא יכול למצוא בתוכי לרצות לטפח את הבאסרט שלי כשאני עצמי מרגיש ריק כל כך... אין לי ספק שהשם סידר את זה לטובתי וכדי לעזור לי לצמוח, אני רק רוצה לדעת אם אי פעם ארגיש שלם, והאם יום אחד לא ארגיש את הכאב הזה.... בכבוד,

תשובה:

בע"ה אם תעמלו נכון, על אף כל הנסיונות והקשיים תזכו במתנה ממנו ית"ש להרגיש שלמות, מתוך התדבקות שלמה בו ית"ש, כי השלם היחיד המוחלט זה הוא ית"ש ואין בלתו, והדבק בו מרגיש שלמות, כי נדבק ונכלל בשלמות.

יסורים בלא חטא

שאלה:

בשאלה 13766 על השואה, הרב השיב: "לכל דבר יש שורש וענפים. השורש נעלם ומכוסה, והוא במחשבת הא"ס שאין לנו בה השגה. אולם הענפים, כייסורי רבי "שע"י מעשה באו וע"י מעשה הלכו", יש לנו לחפש מהו המעשה הלא ראוי שעל ידו "נתלבש" ובא האסון. ובזה על כל אחד לפשפש במעשיו לפי ערכו!"

בגמרא מובא שתי צדדים, יש יסורים בלא חטא, אין יסורים בלא חטא, וכפי המתבאר מדברי הרב מה הם שני הצדדים הנ"ל, סוף סוף כל יסורים הן כפי שהרב כתב שהשורש נעלם ולמעשה יש התלבשות על ידי חטא, ומה הן שני הצדדים הנ"ל?

תשובה:

כל "מחלוקת" מלשון "חלוקה", כל אחד דיבר בחלקו, וזהו יסוד גדול להבנת כל המחלוקות שבכל התורה כולה.

וכן כאן, למ"ד יש יסורים בלא חטא, היינו שדיבר בשורש ששם היסורים אינם מחמת חטא ועון בני אדם, אלא שורשם ב"חסר" השורשי, ב"צמצום" הראשון, ותולדתו "שורשי הרע", מלכי אדום שמלכו מתו, כנודע מדברי האריז"ל בשער הנקודים, ושער שבירת הכלים.

והמ"ד שס"ל אין יסורים בלא חטא, דיבר בחלק הענף של היסורים, ששייך לעולם דידן, ובו כל היסורים מתגלים ע"י חטא.

צחוק ורצינות

שאלה:

השלום והברכה לרב שליט"א,

מהו יסוד החילוק בנפש בין צחוק ושמחה לבין קלות ראש וכד'. אך בלשון יותר מדויקת שהיא עיקר השאלה, כיצד מצד אחד ניתן לחיות חיים שכל צורתם ומהותם הם חיים פנימיים, מרוכזים, בהתכנסות ובמקום השקט והנעים שבנפש, ויחד עם זאת לתת מקום גם לצחוק, להשמחה ה"פורצת", ה"התלהבות", השנינות, "זרימה" וכד'. כמובן יש כאן מושגים אולי חיצוניים במקצת וכן לשונות שונים, יהיה מי שיקרא לזה לא להיות יותר מדי כבד. מקווה שאלתי תובן על הצד הנכון. איני שואל מצד פחד או חוסר רצון להיות כזה, אלא יותר מצד שכמדומה שאני מזהה את שני הכוחות בעצמי, וכאשר הצחוק והשמחה פורצות גבולות (לא חלילה מצד הדין, אלא שהם "פורצות" בנפש כביכול, והן יותר סוערות מצד ההתרחבות אולי, בכמות) אני מרגיש (גם בשעת מעשה וגם לאחר מכן) שזה פוגע לי ברצינות (הן פגיעה באותה שעה והן פגיעה בכללות החיים והבניין), שזה סותר את הרצינות והכובד ראש, והעיון שאני מאוד אוהב לשקוע בו בתכלית העיון והעומק (שבאותם שעות של רצינות אני לא מאוד לא רוצה שיפריעו לי ויוציאו אותי מהריכוז מצד עצם השקיעות ולא מצד לחץ וכד'), וכן סותר את ההתכנסות והרצף של אותן תנועות נפש פנימיות. שאלתי האם אכן זה סותר, האם אינם דרים בכפיפה אחת? ומה למעשה? אפשר לייחס לזה מעין "ההכרח לא יגונה" או צורך, או לומר אל תנסה להילחם בזה כרגע. אך מצד עצמות הדברים האם אותה תנועה של התפרצות (לא נראה לי שנובעת מצד לחץ ומתח. פעמים אולי כן, אבל באופן כללי אני חושב שבאמת זו מידה שקיימת בי, אם איני טועה. כמובן שאם זו מידה רעה או גורמת הפרע יש לנסות להתמודד ולפטור זאת ואז אולי זה סימן שהיא אינה כוח ומידה שורשית בי מצד התיקון) אין לה מקום? היא סותרת או אפילו לא סותרת אך בלעדיה ניתן לצמוח יותר אם יושקע רק באותו התכנסות והתבוננות וחיים פנימיים?

אם זה מבנה נפשי, האם זה סותר, לפחות במקצת את הדרך של ההתבוננות וההשקטה וההתכנסות שהרב מכוון אליה עד מאוד? כמובן שגם בלא כן יש שוני בין הנפשות, ובין מדרגותיהם וכל הדרכה דורשת בירור והתאמה, ויש הרבה מדרגות של כמה ה"צחוק" וה"קלילות" מופיעים ואין כאן חלוקה מוחלטת, אך כשיטה אולי יש צורך בדרך חלופית או לפחות נוספת? חשוב לציין שאני ימוצא בי את השני הכוחות בצורה מאוד חזקה. אני כמה שנים דורך בדרך של הרב, של התכנסות, והשקטה והתכנסות וכו', ושמח ונהנה, ומתעלה, וכן בלימוד

העיון אני שקוע ראשי ורובי בהוויות דאביי ורבא. אך מרגיש שאיני יודע כיצד לתת מקום גם לכוח הפורץ וה"שטותי" את המקום שלו ואם בכלל נכון לתת לו את מקומו.

(ראיתי שבעבר היה שו"ת דומה והרב כתב משהו שקצת נגע בי, אך אשמח לתשובה מכוונת העוסקת בעיקר בשאלה זו. אצטט כאן את אותה תשובה (13553). "ככל שנפתח לך בס"ד הלימוד בעיון, כן אתה נכנס לעולם פנימי יותר, שיש בו רצינות וכובד ראש, והוא היפך קלות הדעת, שמקלות זו נובעת צורת חיים של בדיחות לרוב וכד'. תנסה לומר להם בתחילה דבר בדיחה אולם שיש בה עומק, שיש בה חשיבה, שיש בה מימד שנון, וזהו איזון בין העומק הפנימי לעולם של קלות של בדיחות. וזהו שלב ראשון בתהליך!"

זוהי נקודה יסודית בחיי, ואשמח שהרב ידריכני בדרך אמת, כמה דאפשר.

תשובה:

צחוק של קלות ראש, שבאותו העת נעשה קל בראשו, מחשבתו נחלשת. אולם צחוק ושמחה של מצוה, היינו שבשעה ששוחק ושמח הוא בישוב דעת נפלא והצחוק יוצר שחרור, אולם מתוך ישוב דעת. ולכל אדם מותר לצחוק לפי שיעור הצורך שיש לו, במקביל לכך שיש לו ישוב דעת בשעת הצחוק.

שאלות נוספות בקבלה ופנימיות

שאלה:

שלום כבוד הרב,

א. אחרי תשובת הרב שמצד המבט העליון גם הגבול הוא אמת גמורה אז אשמח שהרב יחדד לי את התפיסה כי אולי התערבבו לי תפיסות מתורת חב"ד עם התפיסה הנ"ל, יש דעת עליון שהעליון הוא יש והתחתון הוא אין ויש דעת תחתון שזה הפוך, כל אחד הוא צד מסוים והוא נכון אבל נכון רק בעולם שלו כלומר מצד המבט העליון אז התחתון הוא אין ובאמת אין גבול, עד פה הרב מסכים או יש מה לתקן בהבנה? כרגע אני עוד לא מדבר על אחדות דעת תחתון ועליון זה בשאלה הבאה.

ב. יש את המבט המאחד שדעת עליון ותחתון אמת ואם כך אז השעשוע שאני מגיע מדעת עליון לדעת תחתון ומכיוון שאני מגיע מדעת עליון לתחתון אז אני מכיר שהגבול הוא גבול בעולמו (דגש על עולמו) אבל מצידי הוא לא באמת גבול, הרי זה כל עניין השעשוע שאבא משחק עם בנו במשחקים שלו אבל שהאבא יורד לבנו הוא מבין שזה הגבול של בנו והוא אמת לגבי בנו אבל לגבי האבא הוא לא גבול ולכן הוא יכול להשתעשע אחרת אם באמת הגבול של בנו הוא אמת גם כלפי האבא אז איך יכול להיות שעשוע? (*לא* דיברתי פה מצד מבט של הויה שכוללת גבול ובלי גבול אלא מצד מבט הבלי גבול שיורד לגבול כי אני מדבר על שעשוע ולא על שורש השעשוע שכמו שהרב אמר הוא כללות הפכים). אם בכל מקרה הרב יגיד שעולם הבן הוא גבול והוא אמת גם כלפי האבא אז אשמח שהרב יחדד לי למה זה שעשוע אם הגבול הוא אמת כי איך

שאני מבין שעשוע זה בגלל שאני מגיע לגבול ומכיר שהוא לא גבול כלפיי אחרת יש צמצום ויש תכלית כי שאני נכנס לגדרי הגבול ואני מוגבל בגדריו.

ג. מחילה מכבוד הרב אולי לא ניסחתי טוב את שאלתי אך שאלתי בדיוק על הנקודה הזו, אני מאמין שהכל בא מאסתכל באוריינת אבל זה מקיף אצלי, אני רוצה לקבל ניצוץ פנימי מאותה הכרה שכל השינויים בתורה, לכן אמרתי שבחוש הקטן אצלי זה נראה שיש תורה ואין שם שום יחס למעלית ומאידך חידשו משהו חדש פה בעולם וכביכול התורה באה ועוסקת בו, איזה שינוי קרה בתורה שהוביל לזה, ברור לי שמדובר בהכרה פנימית אבל אשמח שהרב יוריד לעולמי התחתון לפחות ניצוץ של הבנה (במשל או דעת/מבט מבורר יותר) איך כל השינויים בכל העולמות מושרשים בתורה, אשמח אם הרב יוכל להרחיב פה כפי יכולתו כדי להוריד אליי את התפיסה הזו שכלית והכרתית נפשית ולמה המבט החושי החומרי לא נכון ואנסה להתבונן בדברים ובעז"ה שאקבל לפחות ניצוץ. מאוד מאוד חשובה לי ההבנה בצורה של חיבור נפשי לדברים, זו נקודה שתעזור לי מאוד בעבודה הפנימית כדי להיות מחובר לשורש הנכון (ברור לי שבכלליות צריך עסק בתורה לשמה, קדושה חיבור לשורש וכו' אבל אשמח שהרב יוריד לי את הדברים לפי הכירותו איתי) לכן מאוד אודה לפירוט פה.

ד. בקשר ללמה תחנן שיך לאצילות הרב כתב לי יחודי אצילות משפיעים על ב"ע, אני מבין שיש השפעה אבל איך זה עדיין נכנס לגדר עולם האצילות הרי באצילות אין רע וההשפעה היא ממילא בלי יחס לרע וכן ההשפעה היא גם חוצה מאצילות (מודה לא עיינתי במאמר שהרב שלח אותי אליו פשוט בגלל שכבר כתבתי בחזרה אז הגבתי רק לדברי הרב אם זה חסר אז שהרב יגיד לי ובעז"ה אעיין)

ה. אולי זה יעמיס על הרב ואני אבין אבל בדיוק בשביל זה שאלתי את הרב מה ערך ההויה בעולמות מעל רדלא (אור א"ס, צמצום, קו, עיגול, א"ק) פשוט הרב הוא זה שבעיקר מדבר על זה ואני לא חושב שאוכל למצוא במקום אחר הסבר על זה

ו. הרב יכול לפחות להסביר לי יותר מה ההבדל בין אור הרדלא או א"ק (חיצוניות) לאור הקו (פנימיות)? הבנתי לפי תשובת הרב שא"ק זו הויה שורש הנבראים אבל מה זה אומר הויה של ממוצע בין בורא לנברא? האם הכוונה שזה עצמות/העדר ביטול הנברא? אשמח שהרב יחדד כי עצמות זה עוד לפני גילוי ראשון שהוא אור א"ס.

ז. הרב אמר לי שהכל כלול בא"ס אם כך הכוונה ברבותינו שבאור א"ס לא נראה הגבול (ולכן היה צריך צמצום) היא שבאמת יש בו גבול רק לא מובן לנו איך?

ח. אם אור א"ס בנפש זה מצידו ומצידנו הכל כלול אז מה זה דעת עליון שיש בעצם רק בלי גבול והיש הוא אין? כלומר לאיזה עולם/מדרגה זה שיך?

ט. לראות שהבנתי את הרב, אין עוד מלבדו, אור א"ס זה מצידו ומצידנו ולא ידע איך, האם זה בעצם אור וחושך המשמשים בערבוביא ואם לא מה ההבדל?

י. מה ההבדל בין עונג לשעשוע (אם שניהם זו תנועה של הלוך ושוב)? אם גם תענוג עליון זה חיבור של הגבול לבלתי גבול וההפך אז זה כמו שעשוע אם כן מה ההבדל.

יא. אם איחוד משיחים הוא לקלוט שכל התוספת כלולה בהויה אז מה זה אומר רק משיח בן

דוד? הרי לא יכול להיות שזה הויה בלי השינויים כי הכל ממנה.

יב. הבנתי מהרב שאי אפשר לגעת ברצון אלא רק דרך חכמה ומידות או דרך הדעת, האם דרך הדעת הכוונה שמגיע להויה עליונה/פנימית יותר וממנה מאיר לרצון וכך משנה אותו או שיכול להיות מדובר גם על דעת שמחבר לאמונה/תענוג (כרגע אני עוד לא קולט בנפש איך בכלל דעת יכולה להתחבר רק לתענוג)? והאם מהצד התחתון (שינוי ע"י חכמה ומידות) שהרב מדבר על שינוי/ביטול רצון הכוונה על נגיעה בחכמה/מידות כך ששינוי הלבוש משפיע על המולבש אבל באמת אי אפשר לגעת ברצון בלבד?

יג. בנוגע לצורה נכונה ללימוד הקבלה, שאני לומד קבלה אבל מרגיש שזה שונה מעיון בגמרא שהדברים מוחשיים וכן בחסידות שהשמות (ספירות, עולמות וכו') מקבלים התייחסות נפשית, אני מבין שבלימוד הקבלה אפשר להיות ברצוא ושוב (דבקות ועיון) אבל איך בדיוק לעסוק כדי שהעסק בקבלה יהיה חושי ולא סתם תפיסה שכלית אנושית שיכלו להגיד לי במקום ע"ב -> צ"ג ומבחינתי אלו רק סימנים, כרגע אני עוד לא במקום של למפות בין ההתייחסויות הנפשיות בחסידות לבין השמות בקבלה אז האם הרב יכול להדריך אותי בשלבים איך כן ללמוד את הדברים שלא יהיו כהגדרות/סימנים בעלמא ויהיה חיבור לדברים ואז אני מניח שבסוף הוא שכל הלימוד נחוה בנפש מהמיפוי בין המושגים לנפש.

יד. שאלה כללית אחרת למה לא כל מושגי חז"ל משתלשלים לעולם התחתון לדוגמא שהרב ציין שהזהר מדבר על 7 ארצות אין הכוונה שמתחת לאדמה יש 7 ארצות אלא אלו רק מושגים רוחניים וכן עוד אגדות בחז"ל שכידוע מדברים בעליונים אבל לא שייכים לתחתונים, הרי בסוף לכל דבר יש שורש וענף עד למטה וכן מצד זה שהכל זה מבטים שונים על אותה הויה וצריך להיות גם מבט תחתון פיזי גשמי.

תודה רבה מאוד מאוד על ההכוונה והמבט הנכון על הדברים!

תשובה:

- א. אין, אין הכוונה אינו, אלא שכח הבלתי בעל גבול גובר על הגבול כמ"ש הרמח"ל בקל"ח פתחי חכמה, פתח כד.
- ב. שעשוע בין ב' תפיסות אמתיות "הפוכות", זהו עומק השעשוע, לא ח"ו שעשוע בצד תחתון שאינו אמת. עצם התנועה בין ב' צדדים הפוכים מוחלטים שכל אחד אמת לאמיתו, זהו שעשוע.
- ג. התורה אותיות, ויש בה אופני צירופי אותיות באופנים שונים. או כדברי הרמב"ן בתחילת התורה, שתחילה הייתה כתובה כולה ברציפות, ויש אופנים לחלק התורה לתיבות באופנים שונים, ובעיקר ע"י מילוי האותיות, שיש מילוי אותיות עד אין סוף, וכאשר משתנה המילוי, כך משתנה בעולם. וכל השינויים שבעולם שורש השינוי בשינוי מילוי האותיות, ואין לך שינוי בעוה"ז שאינו מושרש בשינוי האותיות.
- ד. הרע בשורש הוא טוב, ונקרא רע מלשון רע, רעוע, וזהו בענפים בבי"ע, אולם באצילות נקרא רע מלשון "רעך", רעות. ובאצילות זהו יחוד במדרגת רעות, ולתתא משתלשל ומאיר למקום הרע. והבן שיש אחד ויש רעך, ורעך אינו מאוחד כאחד, והוא שורש דשורש לרע.

- ה. כל עולם יש לו מהות עצמית ויש לו י"ס פרטיות, וכתר שבו הוא הויתו.
- ו. נצרך להגדיר כל עולם מהו מהותו ולפ"ז מהו הויתו. וא"כ השאלה מה המהות של רדל"א, כללות ההפכים. א"ק - צורה של אחד. קו - מלעילא לתתא, המשכה מתמדת שווה. מתתא לעילא, תקוה. אור א"ס - כללות הכל.
- ז. כנ"ל אות א', בדברי הקל"ח פתחי חכמה, פתח כד, שכתב מפורש יש בו גבול. רק הבלתי בעל גבול גובר עליו, עיי"ש. ועיין מילון ערכים בקבלה - ערך עשר ספירות הגנוזות במאצילן. יודפס אי"ה בעלון בשבועות הקרובים.
- ח. דעת עליון הוא באור א"ס.
- ט. כנ"ל הבלתי בעל גבול שולט על הגבול, ולכך אין הגדרתו משמשים בערבוביא.
- י. שעשוע, ב' פנים שעה, תנועה בין פנים לפנים בדייקא. ענג, תנועה בין מדרגות, ואפשר אף בין פנים ואחור.
- יא. משיח בן יוסף - תוספת. בן דוד - הויה. משה חיבור שני התפיסות יחדיו. יש את התוספת קודם הצמצום שהגבלתי בעל גבול שלט על הגבול. וזהו משיח בן דוד. ויש את התוספת אחר הצמצום לכוללה עם הבלתי בעל גבול, וזהו משה.
- יב. מדובר על דעת שמחבר לאמונה ותענוג, ואזי דבק בכתר, ששם ההויה. כן.
- יג. יש ללמוד ולהבין כל מדרגה, ואזי לחפש היכן היא נמצאת בנפש הפרטית, ואזי להבינה מתוך עצמי, בבחינת מבשרי אחזה אלוה.
- יד. כי העולם רחב למעלה וצר למטה, בסוד הצמצום, ותמצית העליון משתלשל למטה כמ"ש הלשם, כדוגמת טיפת הזרע שהוא תמצית העליון, אולם לא העליון בפועל.

פנימיות מצוה טאנץ

שאלה:

רבינו בחיי על הפסוק ויקרא שמו זרח (בראשית לח ל) כותב זרח על שם החמה פרץ על שם הלבנה ומלכות בית דוד בא מפרץ שהוא כנגד הלבנה עכ"ל, ובהמשך כותב שבגלל זה מזכירים דוד מלך ישראל חי וקים בחידוש הלבנה.

בנוסח של קידוש לבנה אנחנו מתפללים שיהיה אור הלבנה כאור החמה ומבקשים באת דוד מלכם באחרית הימים והרמ"א באורח חיים סימן תכו סעיף ב' כותב שבקידוש לבנה כל אחד רוקד כנגד הלבנה ובסוף הסעיף כותב שעושין שמחות וריקודין בקידוש החודש דוגמת שמחת נישואין ומשמע שיש שני ריקודים אחד כנגד הלבנה ואחד עם אחרים כמו בנשואין והכי נהוג עלמא.

איתא בכתובות טז: ת"ר כיצד מרקדין לפני הכלה ומנהג של מצוה טאנץ (ריקוד של מצוה גם מכונה כשר טאנץ או מצוה טענציל) הוא קדום ועל בסיס דברי חז"ל אלו. מנהג זה לא חסידים ומוזכר במחזור ויטרי ובמנהגי ורמזא לר' יוזפא שמש וביוסף אומץ והובא בספר נעימת החיים בשם פירושים ופסקים לרבינו אביגדור צרפתי. וכתוב בתולדות אדם פט"ו על ר' שלמה זלמן מוולוז'ין תלמיד הגר"א ואחיו של רבי חיים מוולוז'ין זצוק"ל שגם נהג מנהג זה.

בספר דרך פיקודיך מל"ת לה אות יד איתא על זה שטעם כמוס יש בדבר בגנאי הנסתרות לה' אלוקינו ע"כ. ואיתא בקונטרס אבני אסתר בדף ל' בשם ספר תורת א' בזה"ל אצלינו הוא ידוע אשר יש סודות עמוקות במנהג זה ע"כ. ובהקדמה לספר חקל יצחק איתא שהיה לו בזה רעיונים נשגבים ורמים לייחד יחודים גדולים בעולמות העליונים.

ידוע שלכלה יש בחינה של שכינה. בשו"ת ויברך דוד על הל' נישואין סימן קנד נפסק שאסור לכלה לזוז בזמן המצוה טאנץ ובעומק זה לכאורה מכוון למה שאיתא בפסוק (מלאכי ג ו) כי אני ה' לא שנייתי כלומר אין שינוי ותנוע בהקב"ה.

רבותינו חלקו כיצד מרקדין לפני הכלה בית שמאי אומרים כלה כמות שהיא ובית הלל אומרים כלה נאה וחסודה. בעומק אולי יש להסביר שיטת ב"ה לענין של תוארים ושבח ועבודה כלומר יש עבודה לתאר ולשבח את הכלה לפני בעלה וזה מכוון לימי עבודה שיש לנו בעולם הזה המכונה עולם השקר כי בעולם הזה אין לנו השגה אמיתי בעצמות הקב"ה רק מצד התחברותו ית' לעולמות כמו שכתוב בנפש החיים שער ב' פרק ה'.

לעומת זאת ב"ש אומרים כלה כמות שהיא כלומר בלי מסכים והבדלים וזה מכוון לימות המשיח ולעולם הבא עולם האמת שעליו נאמר והיו עיניך רואות את מוריק וזוכים לזיו השכינה ואור הגנוז כמו שכתוב בנפש החיים שער ד' פרק כא.

וראיתי בשם האמרי אמת (מגור פר' שלח) שיש בדברי בית הלל ענין להתיחס לפנימיות הכלה שתמיד טוב ע"כ. חל איסור להסתכל על כלה וא"כ ממילא נשאר לנו יחס רק עם פנימיותה.

הבן יהוידע בכתובות דף טז מסביר שלשון מרקדין ולא מקלסין הוא מלשון הרקדת הקמח להבדיל הפסולת שבו לזרקם וליקח הסולת נקי ע"כ ובליקוטי הרי"ם בערך נישואין איתא ענין ריקודין אנשי מעשה בשעת שמחה הוא מלשון הנזכר בשבת המרקד שהוא אב מלאכה בשבת שמפריד האוכל מתוך הפסולת או להיפוך כן הוא גם ענין הריקוד שמפריד הגשמיות מהנשמה עד שבא להתפשטות הגשמיות ע"כ.

הובא בהרבה ספרים דברי התורת חיים במס' עבודה זרה יז. בד"ה אבי ידיהו וזה לשונו ולא אמרו חכמים אלא כיצד מרקדים לפני הכלה ולא עם הכלה ע"כ.

ויוצא שרוקדים משך החתונה ביחד עם החתן ובסוף יש ריקוד נוסף לפני הכלה עד שבסוף החתן מתאחד עם הכלה ורוקד איתה ואולי יש לומר שהמצוה טאנץ מכוון לענינים הנ"ל כי מתחילים לרקוד לפני הכלה ולא עם הכלה ולא נוגעים בה אלא רוקדים בריחוק מקום או עם הפסק אבנט עד שהחתן רוקד איתה וברוב המקומות נוהגים שהחתן רוקד יד ביד ידה בידו ביחד בלי הפסק

ולא לפני הלכה אלא עם הכלה. ובבן יהוידע הנ"ל כתוב ונמצא זו היא כלה של החתן בעולם התחתון כמו שהיא באמת בעולם העליון במקום שרשים שלהם ששם יחדיו ידובקו ע"כ.

איתא בחז"ל דעלמא דאזלינן מיניה כהלולא דמי וברוב המקומות מקיימים המצוה טאנץ בסוף החתונה.

חתן דומה למלך וביאת משיח בן דוד מלך המשיח משלשלת מלכות בית דוד יגיע ב"ב לתקן כל קומת כנסת ישראל עד העקב לגלות הנשמה ולהביא אותנו לעולם הבא עין לא ראתה אלקים זולתך ונזכה למאמר חז"ל אמר רבי אלעזר עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בגן עדן וכו'.

תשובה:

יפה מאוד! ישנם כמה אופני חיבור בין זכר ונקבה. נשיקין, ברישא, ג"ר. (וכן חיבור בעיניים, אסור לקדש עד שיראנה, עין בעין יראו). חיבוק - בגופא, חג"ת. זיווג ממש, יסוד ביסוד. אולם יש עוד חיבור שהוא ע"י רגליים, בבחינת איהו בנצח ואיהי בהוד. וזהו רקידה ברגליים. ויש שנותנים יד, ואזי נעשה חיבור ידיים ורגליים יחד, ומעשה זה הוא ההקדמה לחיבור היסודות שהם בין הרגליים. וכל הריקודים בחתונה הוא תיקון הרגליים כהכנה לבחינת "בין רגליה כרע שכב". ועל ידי זה נעשה בירור הרגלין בכלל, ובפרט בריקוד אחרון עם הכלה נעשה בחינת מרקד כמ"ש בשם הבן יהוידע והליקוטי הרי"ם, ונברר רגליה יורדות מות, שעומד להיכנס למקום הנקרא בנוק' מקום "הקבר", ונצרך שיכנס שם בבחינת "אבר חי" ולא אבר מת, ולכך נעשה לבסוף (מלבד הנ"ל), והוא תיקון ל"סוף" כל האדם למיתה, וכאן נעשה בירור שהסוף "אבר חי", וחי לעולם!

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

■

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:
טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד
info@bilvavi.net ■ 9116302

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון"
ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

■

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים

לפרטים 052.765.1571